

ASD-EAST



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ASD-EAST: Curriculum i materijali za edukacije

Ivana Lessner Lištiaková PhD
University of Northampton



UNIVERSITY OF
NORTHAMPTON



University of Zagreb
Faculty of Psychopedagogical Sciences



UNIVERSITY OF ZAGREB
FACULTY OF PSYCHOPEDAGOGICAL SCIENCES



ASOCIJACIJA
AUTIZMA



TARGET
AUTISM



AUTISM
EUROPE



Introduction



- Dobar dan, ja sam Ivana Lessner Listiakova i član sam tima Sveučilišta Northampton
- U ovoj prezentaciji govorit će o:
 - ASD-EAST Curriculumu
 - ASD-EAST materijalima za edukacije



2018-1-UK01-KA201-047872



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dobar dan, ja sam Ivana Lessner Listiakova i član sam tima Sveučilišta Northampton

U ovoj prezentaciji govorit će o: ASD-EAST Curriculumu i ASD-EAST materijalima za edukacije koje smo kreirali u svrhu osnaživanja i pružanja podrške stručnjacima edukacijskim-rehabilitatorima koji rade s djecom s PSA.

ASD-EAST Curriculum

- | | |
|---|-----------------------------------|
| 1 | Komunikacija |
| 2 | Razvijanje emocionalne regulacije |
| 3 | Socijalne vještine |
| 4 | Senzorne potrebe |
| 5 | Prilagodbe okoline i curriculuma |
| 6 | Nepoželjna ponašanja |
- 6 modula
 - Različiti materijali za posebne i redovne škole
 - 2 sata trajanja po modulu



2018-1-UK01-KA201-047872



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ASD-EAST Curriculum i materijali za edukacije sadrže 6 modula koji su profilirani za pružanje podrške edukacijskim rehabilitatorima koji rade s učenicima osnovnoškolske dobi u redovnim školama ili posebnim školama.

Planirano trajanje svakog modula je oko dva sata.

Kao što vidite, moduli pokrivaju ključna područja potreba djece s autizmom.

Postoji razlog zašto je modul Nepoželjna ponašanja posljednji modul, to je zbog toga, jer vjerujemo da će kroz module prije učitelj već dobiti određene strategije nošenja s nepoželjnim ponašanjima. Svaki modul započinje razgovorom o potrebama djece s autizmom na tom području, zatim se govori koje vještine trebamo učiti djecu te se pružaju praktične strategije kako ih naučiti. Ukratko ću vam dati pregled sadržaja i nekoliko primjera od svakog modula.

Komunikacija

- Utvrditi razlike u teškoćama komunikacije između pojedinih učenika s PSA
- Receptivni i ekspresivni jezik
- Različite strategije, pristupi i programi koji bi pomogli stručnjacima kako bi se prilagodili komunikacijskim potrebama svojih učenika i poticali razvoj njihove komunikacije

Redovne škole	Posebne škole
<ul style="list-style-type: none">• Fokus na verbalnim sposobnostima• Vještine razumijevanja i vođenja razgovora	<ul style="list-style-type: none">• Fokus na predverbalnoj komunikaciji i receptivnom jeziku• Npr. razmjena slike



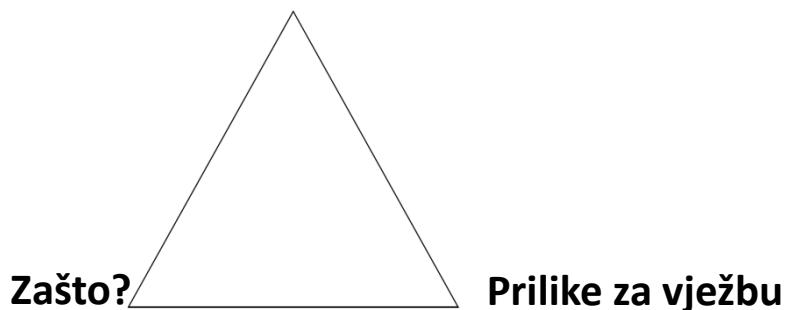
2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Prvi modul usmjeren je na potporu komunikaciji. Istražuje potrebe učenika s autizmom na području receptivnog i ekspresivnog jezika. Fokus za učitelje iz redovnih škola je na razvijanju verbalnih vještina svojih učenika, uključujući razgovor i razumijevanje. Edukacija učitelja u posebnim školama je usmjerena na predverbalne vještine i receptivni jezik.

Od čega se sastoji ekspresivni jezik?

Kako?



2018-1-UK01-KA201-047872



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ovo je primjer jednog slajda prezentacije materijala za edukaciju iz modula za edukacijske rehabilitatore u redovnim školama. To je koristan model razumijevanja tri aspekta na koja se moramo usredotočiti kad želimo učenika podučiti o ekspresivnom jeziku.

Početni koraci – tako jednostavno...



2018-1-UK01-KA201-047872



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ovo je primjer materijala za edukaciju za edukacijske rehabilitatore u posebnim školama. Pokazuje poučavanje ekspresivnom jeziku korištenjem slika u svakodnevnim aktivnostima. Kao što vidite, predlaže jednostavna rješenja koja ne zahtijevaju financijska ulaganja.

Razvijanje emocionalne regulacije

- Curriculum za poticanje razvoja emocionalne regulacije
- Pružiti podršku učeniku da prepozna i izrazi promjene emocionalnog stanja
- Primijeniti strategije za pružanje podrške učenicima kada se suoče s neugodnim emocijama

Redovne škole	Posebne škole
<ul style="list-style-type: none">• Prepoznavanje osnovnih emocija• Rangiranje osjećaja• Zone regulacije	<ul style="list-style-type: none">• Odrasli prepoznaju emocionalno stanje, te ga reflektiraju nazad učeniku



2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Drugi modul je usmjeren na strategije kojima se podupire razvijanje emocionalne regulacije učenika, uči ih prepoznati vlastite osjećaje i osjećaje drugih ljudi. Poseban fokus je usmjeren na posebne školske sredine, u kojima je važno da odrasli posjeduju vještinu prepoznavanja i odražavanja emocionalnih stanja svojih učenika. Pokazat ću vam još par primjera.

Ocenjivanje i rangiranje

Poučite dijete kako ocijeniti i rangirati osjećaje uz pomoć vizualne podrške (slike, crteži, simboli, mape/grafikoni osjećaja, barometri osjećaja)

- ✓ *Rangiranje emocija:* odredite glavni simbol za odgovarajuću emociju (boja glasa, govor tijela, fajcjalnu ekspresiju, mišićnu napetost, disanje)



2018-1-UK01-KA201-047872

Moja kontrolna ljestvica	
1	Ne mogu više izdržati, trebam odmor!
2	Pomađu gubim kontrolu!
3	Osjećam se nesigurno.
4	Osjećam se dobro!
5	Osjećam se odlično!



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ovo je nekoliko praktičnih primjera vizualnih strategija za učenike u redovnim školama kako ih podučiti o prepoznavanju intenziteta različitih emocija.

Kako?

- Koristite crteže kako bi prikazali što se događa u tijelu s pojmom odgovarajuće emocije.
- Pokušajte koristiti fotografije ili video zapise kako bi prikazali određene emocije.
- Koristite dramu kako bi isprobali i odglumili određene situacije... napravite igru od toga, ako možete.

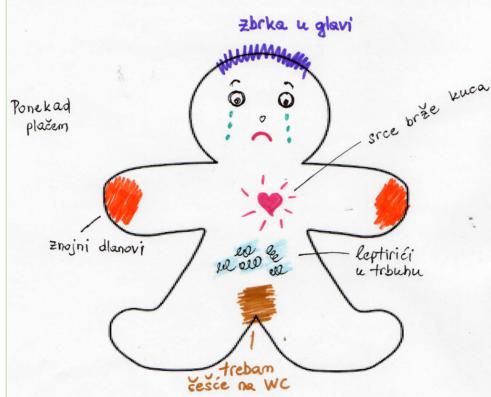


2018-1-UK01-KA201-047872

NERVOZA: Gdje je osjećam u svom tijelu?

Ime: _____

Datum: _____



Koje stvari/situacije me čine nervoznim?

škola testovi hrana
gaćice svadba mame i tate



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Drugi primjer iz modula Razvijanje emocionalne regulacije je aktivnost crteža medenjaka koju učitelji isprobavaju na edukaciji i tada ga mogu koristiti sa svojim učenicima. Ideja je da će dijete možda lakše na crtežu ili na igrački pokazati gdje u tijelu osjeća promjene, nelagodu, bol i sl. i razgovarati o situacijama zbog kojih se osjeća tako.

Socijalne vještine

- Razvijanje socijalnih sposobnosti i vještina te podržavanje i uključivanje učenika s PSA u socijalne interakcije
- Identificiranje metoda i alata za poučavanje različitim socijalnim vještinama

Redovne škole	Posebne škole
<ul style="list-style-type: none">• Poučavanje socijalnih vještina s grupom vršnjaka• Socijalne priče, razgovori u stripu, mapiranje socijalnog ponašanja, vršnjačka podrška	<ul style="list-style-type: none">• Poučavanje socijalnih vještina kod učenika s ograničenim verbalnim sposobnostima• Igra i vještine socijalne interakcije



2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Prelazimo na treći modul koji govori o poučavanju socijalnih vještina.

Prije nego što smo kreirali materijale iz ovog modula u našem projektu, napravili smo mapiranje znanja edukacijskih rehabilitatora i potrebu za edukacijom. Otkrili smo da učitelji imaju puno teorijskog znanja o teškoćama djece s autizmom u socijalnim interakcijama, ali osjećali su da trebaju više praktičnih strategija kako ih naučiti ove vještine. To je ono što smo ponudili u ovom modulu. Za učitelje u redovnim školama uveli smo socijalne priče i stripove. A za učitelje u posebnim školama fokus je bio na unapređenju njihovih vještina u pružanju podrške kod rane igre i interakcije.

Interakcija s vršnjacima

- **Vježbajte pitanja:** "Mogu li se i ja igrati?", "Želiš li se sa mnom igrati...?"
- **Scenariji igranja uloga**
- **Testirajte vještine pitajući "Što bi učinio/la u situaciji da...?"**
- **Strukturirane situacije prijateljstva**
- **Identificirajte primjerene teme razgovora**
- **Ako treba, koristite vizualnu pomoć**



2018-1-UK01-KA201-047872



Ovo je primjer slajda iz materijala za edukaciju učitelja u redovnim osnovnim školama. Učiteljima se pružaju načela kako podržati učenike, na primjer, strukturiranje prijateljstva, a također daju vrlo konkretni primjeri kako to učiniti - poput postavljanja pitanja učeniku "Što bi učinio/la ako.."

Igra se razvija kroz:

- ✓ Imitaciju
- ✓ Dijeljenje interesa
- ✓ Združenu pažnju
- ✓ Izmjenjivanje
- ✓ Pokazivanje
- ✓ Usmjeravanje komunikacije
- ✓ Funkcionalnu igru s različitim igračkama
- ✓ Odgovaranje na socijalni angažman
- ✓ Igru pretvaranja - sam ili s drugima
- ✓ Tipični razvoj jezika



2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Osim što smo učiteljima pružali određene strategije, željeli smo da steknu dublje razumijevanje potreba svojih učenika kako bi mogli smisliti vlastite kreativne načine poučavanja ovih vještina. Također su mogli naučiti o razvoju igre koja se može koristiti za prepoznavanje razine socijalnih vještina djece u posebnim školama.

Senzorne potrebe

- Razumijevanje teškoća senzorne integracije
- Identificiranje senzornih potreba
- Primjena strategija senzorne integracije i razvijanje aktivnosti

Redovne škole	Posebne škole
<ul style="list-style-type: none">• Poveznice između senzornih potreba, tjeskobe i pažnje• Prilagodbe za rad u razredu	<ul style="list-style-type: none">• Primjena strategija senzorne integracije za regulaciju emocija i ponašanja



2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Četvrti modul je usmjeren na razumijevanje i prepoznavanje senzornih potreba učenika s autizmom i daje primjere strategija senzorne integracije za pojedine učenike i učionice.

Objašnjavamo povezanost povišene anksioznosti i osjetilnog preopterećenja te dajemo strategije za smirivanje i buđenje osjetila.

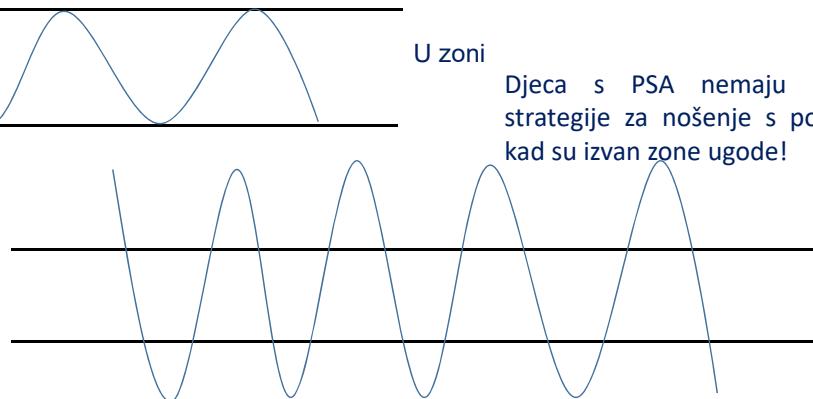
Također se ukazuje na postojanje različitih područja potreba poput osjetnih razlika i razvijanja emocionalne regulacije.

Zona ugode

Svatko od nas pokušava ostati u određenoj "zoni" u kojoj se može nositi sa svime što se događa tijekom dana.



Out of zone



2018-1-UK01-KA201-047872



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ovo je primjer od edukacije koji objašnjava kako možemo koristiti učinkovite strategije za nošenje s podražajima za regulaciju i boravak u zoni ugode koja je optimalna za učenje.

Senzorni profili učenika – 15 min. vježbe

Short Sensory Profile

SENSORY PROFILE

Child's Name: _____ Birth Date: _____ Relation to Child: _____
 Compiled by: _____ Sensory Provider Name: _____ Doctor: _____
 Ph.D., OTR, PTA _____ Discipline: _____

INSTRUCTIONS

Please check the line that best describes the frequency with which your child exhibits the following behaviors. Please answer all of the questions. If you are unable to convert the behavior to a frequency, please circle "Never". If the behavior does not apply to your child, please circle "Never". If the behavior applies to your child, but occurs only occasionally or below that does not apply to your child, please circle "Below".

ALWAYS **FREQUENTLY** **Occasionally** **Below** **Never**

Use the following key to mark your responses:

ALWAYS: Your child exhibits this behavior almost every time he/she exhibits the behavior being measured. Please answer all of the questions.

FREQUENTLY: Your child exhibits this behavior most of the time he/she exhibits the behavior being measured. Please answer all of the questions.

Occasionally: Your child exhibits this behavior some of the time he/she exhibits the behavior being measured. Please answer all of the questions.

Below: Your child exhibits this behavior less than some of the time he/she exhibits the behavior being measured. Please answer all of the questions.

Never: Please do not write in the Section Raw Score Total line.

Item: Tactile Sensitivity

1 Expresses distress during grooming (for example, baths or visits during handwriting, hair washing, fingernail cutting)
 2 Prefers long-sleeved clothing when it is warm or their sleeves when it is cold
 3 Avoids being touched by others
 4 Reacts strongly or aggressively to touch
 5 Withdraws from spilling water
 6 Hugs or wraps arms around others or criss-crosses them
 7 Likes to touch objects that have been touched

Section Raw Score Total: _____

Item: Tactile-Smell Sensitivity

8 Avoids certain tastes or food smells that are typically part of children's diets
 9 Will not eat certain tastes (for example, vegetables, fruits, meat, fish, etc.)
 10 Likes to touch objects that have been touched
 11 Picks nose, especially regarding food odors

Section Raw Score Total: _____

Item: Movement Sensitivity

12 Becomes fatigued or disoriented when he leaves the ground
 13 Falls falling or heights
 14 Difficult to catch when he/she is upside down (for example, acrobatics, roughhousing)

Section Raw Score Total: _____

Item: Underresponsiveness/Sensory Seeking

15 Enjoys strange movements to make noise for visual sake
 16 Likes to touch objects that have been touched (for example, clothes, car's seat, etc., etc.)
 17 Becomes overly excited during movement activity
 18 Throw objects and objects
 19 Likes to touch hair or hands or things are messy
 20 Jumps from one activity to another so that it interferes with class
 21 Likes during twisted on body

Section Raw Score Total: _____

0916389199

Item: Auditory Filtering

22 Is easily distracted by extraneous sounds in his/her environment
 23 Appears to hear better what you say if the words do not "mix" in what you say (for example, if you say "I like your shirt")
 24 Can't work with background noise (for example, fan, refrigerator)
 25 Has trouble completing tasks when the radio is on
 26 Doesn't respond to his/her name, called, but you know the child's hearing is OK
 27 Has difficulty paying attention

Section Raw Score Total: _____

Item: Low Energy/Weak

28 Seems to have weak muscles
 29 Tires easily, especially after standing or holding posture (body posture)
 30 Likes to sit down or lie down
 31 Can't keep objects (for example, weak comparison to same age children)
 32 Likes to nap or sleep
 33 Plays underachievably easily

Section Raw Score Total: _____

Item: Visual/Auditory Sensitivity

34 Responds negatively to unexpected or loud noises (for example, sirens or horns at night)
 35 Likes to look at bright lights
 36 Holds hands over eyes to protect eyes from bright light
 37 Watches everyone when they move around the room
 38 Covers eyes or squints to protect eyes from light

Section Raw Score Total: _____

FOR OFFICE USE ONLY

Summary

Instructions: Transfer the score for each section to the Section Raw Scores Total column. Then transfer the total raw scores to the Summary Total column. Add the total raw scores to get the Total Score. Then refer to the following table to determine the classification.

Score Key	1 = Always	2 = Frequently	3 = Occasionally	4 = Below
Typical Performance	10—15	16—20	21—25	26—30
Probable Difference	10—15	16—20	21—25	26—30
Definite Difference	10—15	16—20	21—25	26—30

Section	Section Raw Score Total	Typical Performance	Probable Difference	Definite Difference
Tactile Sensitivity	_____	10—15	16—20	21—25
Taste/Touch Sensitivity	_____	10—15	16—20	21—25
Movement Sensitivity	_____	10—15	16—20	21—25
Underresponsiveness/Sensory Seeking	_____	10—15	16—20	21—25
Auditory Filtering	_____	10—15	16—20	21—25
Low Energy/Weak	_____	10—15	16—20	21—25
Visual/Auditory Sensitivity	_____	10—15	16—20	21—25
Total	_____	100—150	151—200	201—250

*Classification are based on the performance of children without disabilities ($n = 1,037$)

Copyright © 1998 by The Psychological Corporation. All rights reserved.
 Reproduced by permission of the copyright owner. Further reproduction prohibited by law.
 Item 27 is a trademark of The Psychological Corporation.
 Printed in the United States of America.

10-B-001-E
 The Psychological Corporation
 A Division of American Guidance Service
 0916389199



2018-1-UK01-KA201-047872



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ovaj modul također uključuje i praktičnu vježbu s popunjavanjem senzornog profila kako bi bolje razumjeli senzorne potrebe učenika.

Prilagodbe okoline i curriculuma

- Prostor/razred
- Sadržaj poučavanja
- Materijali za poučavanje
- Ishodi učenja

Redovne škole	Posebne škole
<ul style="list-style-type: none">• Vizualna podrška• Radni sustav• Smanjivanje ometajućih podražaja	<ul style="list-style-type: none">• Primjena TEACCH metode



2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Modul broj pet je usmjeren na prilagodbu okruženja za učenje u učionicama, sadržaja poučavanja, nastavnih materijala i ishoda učenja.

Ako vas zanima ova tema, možete pogledati video Ron Fortune iz tvrtke Target Autism u Ujedinjenom Kraljevstvu koji pokazuje kako оформити раднеединице.

1. Fizička struktura

Metode poučavanja

Organizacija učionice

- Smanjuje vizualne i auditivne ometajuće podražaje



Smanjiti količinu predmeta koji vise sa stropa, na zidovima ili oko sobe

Jasno označena područja korištenjem namještaja, tepiha ili staza za organizaciju učionice



2018-1-UK01-KA201-047872



Ovo je primjer iz ovog modula koji prikazuje na što mislimo kada govorimo o fizičkoj strukturi u učionicama redovnih škola. Razgovarali smo o smanjenju distrakcija i korištenju vizualno organiziranog prostora, rasporeda i strukture.

Prilagodba prostora i materijala

- Prilagodba materijala



Oruženje za učenje



2018-1-UK01-KA201-047872



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Za učitelje posebnih škola pripremili smo konkretnе primjere kako možemo prilagoditi materijale u okruženju za učenje.

- ## Nepoželjna ponašanja
- Razumijevanje osnovnih uzroka i funkcija za nepoželjna ponašanja
 - Provođenje posrednih i neposrednih metoda kako bi se ustanovila funkcija ponašanja
 - Razvijanje plana podrške uz primjenu strategija prevencije i intervencije

Redovna škola	Posebna škola
<ul style="list-style-type: none">• Funkcionalna procjena ponašanja• Razlikovanje strategija	<ul style="list-style-type: none">• Prekidanje i preusmjeravanje• Time-out• Potpomognuta komunikacija



2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

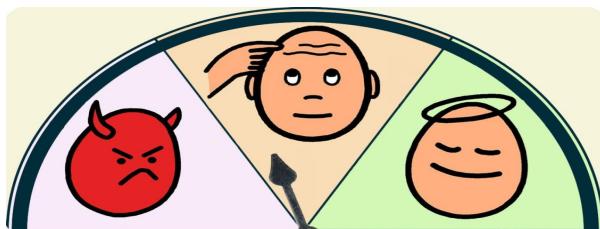
Kako su Nepoželjna ponašanja područje za koje su učitelji smatrali da im treba najviše podrške, posljednji modul smo upravo posvetili osnaživanju njihovih kompetencija u nošenju s nepoželjnim ponašanjima.

Modul promovira ideju da prvo moramo razumjeti funkcije i temeljne razloge nepoželjnog ponašanja. Dakle, fokus je na posrednoj i neposrednoj procjeni, a zatim objašnjava kako razviti intervencije i spriječiti nepoželjno ponašanje. Strategije su opet različite za redovne i posebne škole.



Ovo je primjer kako se nepoželjno ponašanje može objasniti modelom ledenjaka. Možete vidjeti da je ono što je ispod vode bilo pokriveno u prethodnim modulima, tako da se i posljednji modul ASD-EAST curriculuma temelji na tome.

Čimbenici koji utječu na ponašanje



- Loše emocionalno stanje
- Nedostatak sna
- Loša prehrana
- Nedostatak tjelesne aktivnosti
- Obiteljska izolacija



2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

I na kraju, ovo je primjer rasprave koje smo vodili tijekom edukacije razmišljajući o tome što može utjecati na naše ponašanje i ponašanje naših učenika, ističući kako je viđenje ponašanja i u širem kontekstu važno.

Disclaimer

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.



2018-1-UK01-KA201-047872



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Hvala što ste slušali. U sljedećoj prezentaciji podijelit ću s vama kako su se učitelji osjećali na edukaciji i kako su je evaluirali